

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE

Landskapslag om Ålands miljöprövningsnämnd

1996-97

nr 3

SmU nr 4

FR nr 1

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Detaljmotivering

2 § Ändringsförslagen i 2 mom. är språkliga och har vidtagits i förtydligande syfte.

I övrigt har utskottet efter omröstning (6-4) omfattat social- och miljöutskottets förslag.

Beslutet har biträtts av ordföranden Häggblom samt ledamöterna Boman, Holmberg, Mattsson, Pehrsson och Sirén.

5 § 3 mom. Utskottet har efter omröstning (6-4) beslutat omfatta social- och miljöutskottets förslag.

Beslutet har biträtts av ordföranden Häggblom samt ledamöterna Boman, Holmberg, Mattsson, Pehrsson och Sirén.

7 § Utskottet anser att tiden för avgivande av yttrande lämpligen bör lämnas beroende av nämndens bedömning från fall till fall. Tiden, som inte får vara oskäligt kort, skall anges i kungörelsen. I ett omfattande ärende skall en längre tid lämnas.

Nämnden kan vid behov bevilja förlängning av tiden för avgivande av yttrande.

10 § Utskottet föreslår att i lagen införs bestämmelser som ger landskapsstyrelsen befogenhet att överpröva nämndens beslut. Förslaget innebär att förvaltningskompetensen kan flyttas till landskapsstyrelsen om den som sökt tillståndet i fråga inte är nöjd med nämndens beslut. Något krav på att beslutet skall vara lagstridigt fordras alltså inte för att det skall undergå ny prövning i landskapsstyrelsen. Å andra sidan torde väl landskapsstyrelsen ändra beslutet, om man finner detta vara fallet och ändringen sker till sökandens fördel. För att ändring vid lagstridighet - genom ordinarie rättsmedel - skall ske till sökandens nackdel krävs däremot att någon annan sakägare anför besvär hos förvaltningsdomstolen.

När ärendet prövas skall alla sakägare höras på det sätt som stadgas i lagen rörande ärendenas handläggning vid landskapsstyrelsen. För att det inte skall uppstå oklarhet beträffande vilket beslut som skall anses gälla om det anförts besvär i saken, föreslås

att överprövningen inleds först när eventuella bevär avgjorts genom beslut som vunnit laga kraft. Beslutet har fattats efter omröstning (6-4).

Beslutet har biträtts av ordförande Häggblom samt ledamöterna Boman, Holmberg, Mattsson, Pehrsson och Sirén.

11 § Ändringarna föranleds dels av önskvärheten av att förtydliga att besvär kan gälla enbart lagligheten av de beslut som landskapsstyrelsen och nämnden fattat, dels av de ändringar som föreslås i föregående paragraf. Utskottet anser att det är skäl att i lagtexten ange besvärstidens längd.

Beslutet har fattats efter omröstning (6-4). Beslutet har biträtts av ordförande Häggblom samt ledamöterna Boman, Holmberg, Mattsson, Pehrsson och Sirén.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 17 mars 1997 inbegärt stora utskottets yttrande i ärendet.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Häggblom, vice ordföranden Sjöstrand samt ledamöterna Ronald Boman, Lisbeth Eriksson, Holmberg, Mattsson, Pehrsson, Sirén, Sjölund och Sundback.

Viceordföranden Sjöstrand och ledamöterna Lisbeth Eriksson och Sjölund samt ledamoten Sundback har fogat reservationer till betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

LANDSKAPSLAG om Ålands miljöprövningsnämnd

(Ingressen lika som i social- och miljöutskottets betänkande).

1 §

(Lika som i social- och miljöutskottets betänkande).

2 §

Tillsättande och sammansättning

(1 mom. lika som i social- och miljöutskottets betänkande).

Bland ledamöterna skall finnas *kompetens* inom områdena teknik, biologi och ekonomi. En ledamot skall vara jurist. Landskapsstyrelsen skall tillsätta personliga ersättare för ledamöterna. För ersättarna skall i tillämpliga delar bestämmelserna om ledamöter gälla.

3-6 §§

(Lika som i social- och miljöutskottets betänkande).

7 §

Yttrande

Envar har rätt att inom *tid som anges i kungörelsen* skriftligen yttra sig över ansökan.

8-9 §§

(Lika som i social- och miljöutskottets betänkande).

10 § (Ny)

Överprövning av beslut

Sökande vars ansökan inte till alla delar bifallits, har rätt att anhålla om överprövning av nämndens beslut hos landskapsstyrelsen. För att kunna prövas skall ansökan vara landskapsstyrelsen tillhanda senast trettionde dagen efter den dag då beslutet delgavs sökanden.

Vid överprövning kan landskapsstyrelsen besluta om ändring av nämndens beslut till sökandens fördel eller fastställa nämndens beslut. Ärendet upptas till prövning sedan det framgått att besvär över nämndens beslut inte anförts eller, om besvär anförts, sedan avgörande i sak med anledning av besvären vunnit laga kraft.

11 § (10 §)

Besvär

Besvär över lagligheten av beslut som nämnden fattat kan anföras hos Ålands förvaltningsdomstol. Rätt att anföra besvär har den som är sakägare (uteslutning). Besvärstiden är 30 dagar räknat från dagen då beslutet delgavs ändringssökanden.

Besvär över lagligheten av beslut som landskapsstyrelsen fattat kan anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. Rätt att anföra besvär har den som är sakägare. Besvärstiden är 30 dagar räknat från dagen då beslutet delgavs ändringssökanden.

Beslut som nämnden och landskapsstyrelsen fattat kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft. Verkställighet får dock inte ske om ändringssökande därigenom blir gagnslöst eller om besvärsmyndigheten förbjuder verkställighet.

- 4 -

12 §

(Lika som 11 § i social- och miljöutskottets betänkande).

Mariehamn den 1 april 1997

Ordförande

Bert Häggblom

Sekreterare

Pehr Karlström

RESERVATION

Undertecknade omfattar inte majoritetens uppfattning i stora utskottet på två punkter.

Vi hänvisar i detta sammanhang till de resonemang och motiveringar samt de ändringsförslag som framgår av den reservation som fogats till social- och miljöutskottets betänkande nr 4/1996-97.

De punkter vi reserverar oss mot är dels 2 §, dels utformningen av stadgandena om ändringssökande i 10 §.

I 2 § föreslår vi att uppdragen i nämnden skall besättas tillsvidare för att trygga kontinuitet och erfarenhet. Vi anser även att uppdragen i nämnden skall kungöras så att intresserade och kompetenta personer skall kunna anmäla intresse för dem. Härigenom breddas urvalsmöjligheterna för landskapsstyrelsen.

Enligt vår åsikt bör av ordföranden krävas erfarenhet av domstolsarbete, dvs. tingsmeritering som leder till vicehäradshövdingens titel (begreppet lagfaren jurist).

Beträffande ändringssökande föreslår majoriteten ett tudelat förfarande, dels ett normalt laglighetsbesvär till Ålands förvaltningsdomstol, dels ett nytt sätt för ändringssökande, nämligen överprövning som görs av landskapsstyrelsen.

Vi omfattar och finner det helt riktigt att besvär över miljöprövningsnämndens beslut skall riktas till Ålands förvaltningsdomstol.

Däremot är frågan om överprövning tveksam. Det kan finnas en risk för att en sökande kan få sin sak överprövad i landskapsstyrelsen, som ju är ett politiskt organ, på helt andra kriterier än vad som har tagits fram i miljöprövningsnämnden och som skulle ha tagits fram i en domstolsprövning. Vi menar att det kan finnas en risk för att överprövningen kan leda till ett motsatsförhållande till den rättsliga prövningen i Ålands förvaltningsdomstol. I varje händelse finns det en risk för tolkningsproblem var gränsen mellan rättslig prövning och ändamålsenlighetsprövning går.

Det finns också en annan invändning mot ett system med överprövning. Det är fråga om ett processuellt förfarande i förvaltningsärende. Lagstiftningsbehörigheten för detta ligger på riket. (Självsstyrelselagen 27§ p 23 samt 25 och 26§§). Däremot är det möjligt för landskapet att utnyttja de förvaltningsprocessuella förfarande som tillämpas i riket även i landskapslagstiftningen. Nu finns det oss veterligen inte ett sådant instrument för ändringssökande i riket som överprövning. Därför är det möjligt att lagtinget i detta avseende överskrider sin lagstiftningsbehörighet. Vi har därför inte kunnat omfatta bestämmelsen om överprövning till landskapsstyrelsen av beslut som fattas av miljöprövningsnämnden.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår vi

att det i framställningen ingående lagförslaget
antas enligt stora utskottets förslag, dock så att 2
och 10 §§ erhåller följande lydelse:

2 §

Tillsättande och sammansättning

Landskapsstyrelsen tillsätter på ansökan ledamöterna i miljöprövningsnämnden tillsvidare samt utser bland dem ordförande och vice ordförande.

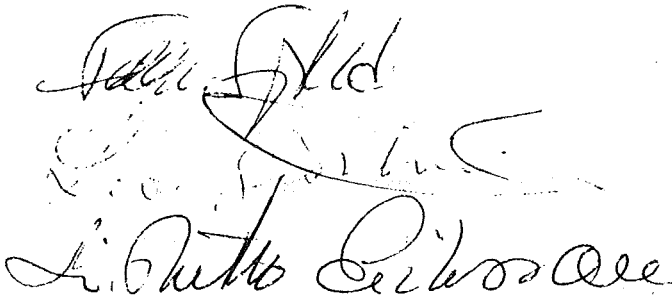
Miljöprövningsnämnden består av ordförande, vice ordförande och två övriga ledamöter. Ordföranden skall vara lagfaren jurist och två av ledamöterna skall ha lämplig högskoleexamen och erfarenhet av områdena vattenbiologi respektive vattenteknik eller motsvarande.

10 §

Besvär

Besvär över miljöprövningsnämndens beslut kan anföras hos Ålands förvaltningsdomstol. Rätt att anföra besvär har den som ansökt om tillstånd samt de vars rätt eller fördel berörs.

Mariehamn den 7 april 1997

The block contains three handwritten signatures in cursive script. The top signature is the most legible and appears to be 'Jukka Jylhä'. The middle signature is partially obscured by the top one. The bottom signature is 'Li. Pentti Lehtosaari'.

Reservat ion

Undertecknad anser att landskapsstyrelsens och stora utskottets majoritetsuppfattning om miljöprövningsnämnden inte uppfyller kraven på tillräcklig rättssäkerhet och kompetens.

Enligt min mening borde miljöprövningsnämnden vara oavhängig av landskapsstyrelsen och endast administrativt underordnad landskapsstyrelsen. Därför borde 1 § ha följande ordalydelse:

"Ålands miljöprövningsnämnd är tillståndsmyndighet enligt vattenlagen för landskapet Åland (61/96)."

Därav följer att nämnden borde ha den sammansättning som föreslås i reservationen till social- och miljöutskottets betänkande nr 4/1996-97.

Ytterligare borde beredningen av nämndens ärenden handhas av särskilt engagerad personal för att trygga kontinuiteten och kvaliteten i nämndens arbete.

Miljöprövningsnämnden skall avgöra tillståndsärenden som berör enskilda personers egendom och ekonomiska intressen. För sakägare är det därför av yttersta vikt att han eller hon skall få sin sak prövad av en domstol. Det strider mot västerlandets rättstraditioner att en oavhängig myndighets beslut skall prövas av ett rent politiskt organ i detta fall så kallad överprövning av landskapsstyrelsen. Självstyrelsen bör inte användas för dylika rättssäkerhetsexperiment. Besvär över miljöprövningsnämnden bör prövas av Ålands förvaltningsdomstol och överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Landskapsstyrelsens roll borde vara att fungera som planerings- och utvecklingsorgan i vattenlagsärenden och överlämna till en kompetent miljöprövningsnämnd att avgöra vad lagen säger. Det bästa vore därför att lagen förkastades och att en ny lag stiftades i vilken miljöprövningsnämndens oavhängighet och kompetens skulle vara utgångspunkten.

Mariehamn den 7 april 1997

Barbro Sundback

